

Konsten i skolan.

Nils Kreuger: På Öland.

Då man inträder i den s. k. Valhalla- eller Engelbrektskolan i Stockholm, finner man å omse sidor om trappan upp till vestibulen två stora målningar av artisten *Nils Kreuger*. I likhet med de båda skulpturer, som äro uppställda i vestibulen, och vilka i förra numret avbildades, äro dessa jättemålningar skänkta till skolan av fröken *Eva Bonnier*. Till höger, på väggen ovan ingången till vaktmästarebostaden, ses den å föregående sida avbildade. Den framställer ett stycke djurliv på landhöjden ovan Borgholms slottsruin, bakom vars murar solen just håller på att gå ned. Naturstämningen i detta landskap på gränsen av den ödliga Allvaren är skildrad med en friskhet och en storstilad kraft, varom en återgivning, som helt måste umbära färgens liv, naturligtvis endast kan giva en ytterst svag föreställning.

Ett pedagogiskt experiment.

Vid ett större läraremöte i London har överläraren *Marshall Jackman* nyligen redogjort för ett i hans skola utfört undervisningsförsök.

För ungefär sex år sedan hade han känt sig så missnöjd med resultatet av läs- och räkneundervisningen, att han anställt en närmare undersökning om orsakerna. Han hade då funnit, att man i de lägre klasserna särskilt vid räkneundervisningen vida överskattat barnens förmåga, och att en stor del av den tid, som ägnats denna undervisning, därför varit helt och hållet bortkastad. De yngre barnens förmåga av slutledning och logiskt tänkande vore nämligen allt för outvecklad för att sätta dem i stånd att fatta tankegången i de skriftliga förfaringsätt vid räkningen, som enligt allmänna kursplanen skulle inläras.

Då barnen pressades med sådant, togo de sin tillflykt till härmning: de lärde sig helt mekaniskt, hur man vid den eller den uppgiften skulle gå till väga. Deras förmåga att minnas och eftergöra vissa förfaringsätt hade visserligen ofta, till exempel vid inspektionstillfällen, blivit fattad såsom yttringar av en utvecklad tanke- och slutledningsförmåga. Men vid noggrannare prövning hade detta befunnits vara ren illusion.

Genom fortsatt iakttagelse av barnen vid räkneundervisningen kom *Marshall Jackman* till den övertygelsen, att inlärandet av de skriftliga operationerna borde uppskjutas och tiden för räkning i de tre lägre klasserna (åldern 7—10 år) betydligt inskränkas. Han uppgjorde i enlighet härmed en ny undervisningsplan för räkningen.

I kursen för de tre lägre klasserna skulle förekomma endast mycket enkla uppgifter, strängt begränsade inom omfånget för barnens fattning; de skulle lösas endast genom huvudräkning; skriftlig räkning finge icke förekomma — endast svaren finge nedskrivas. Däremot behövde uppgiften alls icke inskränkas till hela tal utan kunde få röra sig även inom området för bråk, sorter och proportioner. Talens benämning och sifferbeteckning samt de olika sorterna skulle säkert inläras före flyttningen från tredje klassen till den fjärde. Först i denna senare skulle den skriftliga räkningen taga sin början och då med konkreta och mycket enkla uppgifter.

Tiden för räkning i de tre lägre klasserna bestämdes till 30 minuter (fördelade på två 15-minuterslektioner) under var och en av fyra dagar och till 45 minuter under den femte, d. v. s. till 65 minuter pr vecka. Lördagen är inom Englands skolor fridag.

Erfarenheten visade, att man med en sådan anordning vann vida bättre resultat i räkning än förut varit möjligt. Men därjämte vann man också något annat. Den förut för räkning använda tiden hade varit 250 minuter i veckan. Nu hade man av dessa besparat hela 85. Enligt *Jackmans* uppfattning kunde de med fördel ges åt modersmålet, särskilt dess läsning.

Det sålunda uppgjorda reformprogrammet har under en följd av år blivit följt i *hr Jackmans* skola. Den ökade tiden för läsning har givit ökad betydelse åt frågan om läseböckerna. I regel har man funnit det fördelaktigast att använda läseböcker med en enda sammanhängande berättelse i vardera. Sedan en bok genomlästs i skolan, ha barnen fått låna hem den för att läsa om den på egen hand. Tyst läsning förekommer i stor utsträckning, vanligen åtföljd av några frågor rörande innehållet. Utom fem »ordinarie» läseböcker ha i de tre lägre klasserna icke mindre än tolv »extra» sådana genomlästs.

Enligt *hr Jackmans* åsikt — som synes vara delad av både statens och stadens inspektörer, vilka med intresse följt försöket i fråga — medför hans här refererade metod följande tre fördelar:

1. Tiden för räkning kan betydligt inskränkas, utan att räknefärdigheten eller uppfattningen av räkneoperationerna därav blir lidande.

2. Lärjungarnas allmänna utveckling blir större.

3. Läsfärdigheten blir så god, att de förut, även i de högre klasserna, rätt allmänna bristerna härutinnan försvinna redan i tredje klassen. Ingen bok i skolans bibliotek är numera för lång för pojkarna. För att tillfredsställa sin ökade läslust låna de nu böcker även i de allmänna biblioteken.

Marshall Jackman är en av engelska folkskollärarekårens märkesmän. Han har helt nyligen av regeringen kallats att som medlem inträda i Englands undervisningsråd (The Consultative Committee of the Board of Education).

K. E. L.

Ny samling undervisningsmateriell

till läran om magnetism och elektricitet.

I vår tid, då elektriciteten spelar en så framstående roll inom de mest olikartade grenar av mänsklig företagsamhet, bör den erhålla en häremot svarande plats vid undervisningen i naturkunnighet. Ett gott hjälpmedel härvid erbjuder en av folkskolläraren *Edgar Bergvall* i Rosshyttan anordnad och tillverkad samling apparater.

Hittills äro två serier av ifrågavarande samling tillgängliga. Första serien avser magnetismen samt gnidnings- och beröringselektriciteten. Medelst hithörande apparater visas bland annat jordens verkan på en fritt upphängd magnet, glas- och hartselektricitet, ledare och oledare, åskledarens inverkan m. m. Andra apparater visa elektriska strömmens inverkan på nerverna, dess ljus- och värmeverknings (båg- och glödljus), dess inverkan på magnetnålen (Örstedts försök) samt dess mekaniska och kemiska verknings. Med elektromagneten följer en ställning för dess upphängning, vilket betydligt förhöjer åskådligheten. På modellen till elektriska telegrafer är den sedvanliga blåkritan utbytt mot stålpena med bläck, varigenom man får tydliga avtryck (blåkritan lämnar ej alltid sådana; genom ställskruvar regleras avståndet mellan ankaret och magnetpolerna samt pennans avstånd och tryck mot pappersremsan.

Till nu omnämnda grundserie har *hr B.* utarbetat en del kompletteringsapparater, nämligen glödlampa med reflektor på stativ, ringklocka med ledningstrådar, elektrisk motor samt induktionsapparat.

Glödlampan med reflektor upphänges på en ställning; genom reflektorn kastas ljuset omkring i skolrummet, och man har en fullständig elektrisk lampa i miniatyr. Själva lamporna äro försedda med s. k. edisonhållare, varigenom de med lätthet kunna bytas om och skruvas in i reflektorn. Till ringklockan höra långa ledningstrådar i olika färger (för att visa strömmens gång) samt en söndertagbar tryckknapp. Mest intressväckande är dock motorn. Medelst strömmen från ett element drager den med fart och kraft en näpen modell av en stångjärnshammare, till vilken kraften överföres genom en trådlina. Sista numret i kompletteringsserien är en induktionsapparat med strömreglerare och handtag.

Stundom höres den invändningen, att man för att kunna meddela nöjaktig undervisning i ämnet skulle behöva omfattande fackinsikter och dyrbara apparater. Så är dock ingalunda förhållandet. Ifär omnämnda apparater åtföljas av handledning för deras begagnande,